

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Száztizenhatodik évfolyam
2023. január–február

1

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat
Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

e-mail: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Dr. h. c. BUZOGÁNY DEZSŐ

e-mail: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSÁK

Dr. Balogh Csaba

Dr. Dr. h. c. Geréb Zsolt

Dr. Kolumbán Vilmos József

Drd. Benkő Tímea

Dr. Kató Szabolcs Ferencz

Dr. Pásztori-Kupán István

Dr. Visky S. Béla

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Hodossy-Takács Előd (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Fekete Csaba (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Dr. h. c. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Füstí-Molnár Szilveszter (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

Református Szemle

2023. JANUÁR–FEBRUÁR
1. SZÁM
CXVI. ÉVFOLYAM

THEOLOGIA BIBLICA

Adorjáni Zoltán: „Nem pusztulnak el ott a férgek” (Ézs 66,24). *Az istenkáromlók büntetése (?)*..... 5

THEOLOGIA PRACTICA

Kulcsár Árpád: *Gyülekezeti igény, lelképásztori igényesség. Ravasz László újszövetség-fordítása és újszövetségi magyarázatai*..... 30

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Debreczeni István: *Uralom mint sáfárság. Az emberiség és a teremtett világ viszonyának ökoteológiai megközelítése* 55

VARIA

Nagy Norbert: *A metafora halála* 76

Bibliopolium

Ilkei Lóránd: *McDonald, Grantley: Biblical Criticism in Early Modern Europe: Erasmus, the Johannine Comma and Trinitarian Debate* 83

Kulcsár Árpád – Pálfi József: *Gaal Botond: A keresztyén tanítás rendszere. A református dogmatika történeti és elméleti alapvonalai* 90

Zamfir Korinna: *Oda Wischmeyer (szerk.): A bibliai hermeneutikák Órigenésztől napjainkig* 94

Adorjáni Zoltán: *Zárszó az Oda Wischmeyer által szerkesztett hermeneutikai kézikönyv magyar fordításának bemutatóján* 97

Kovács Sándor: *Gaal György: A Gyergyaiak a város, az egyház és a tudomány szolgálatában. Egy erdélyi unitárius család három százada* 99

Novum

Kató Szabolcs Ferenc: *Nyílt nap a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben*..... 102

Reformed Review – Reformierte Rundschau – Revue Réformée

THEOLOGIA BIBLICA

- Zoltán Adorjáni: *“Their Worm Shall Not Die” (Isa 66:24). The Punishment of Blasphemers (?)*
„ihr Wurm wird nicht sterben“ (Jes 66,24) *Die Bestrafung der Gotteslästerer*
„leur vermine ne mourra pas“ (Ésaïe 66,24). *Punition des blasphémateurs*..... 5

THEOLOGIA PRACTICA

- Árpád Kulcsár: *Demanding Church and the Minister's Standards. László Ravasz's New Testament Translation and Commentaries*
Anspruch der Gemeinde, Ansprüche des Pfarrers. Übersetzung des Neuen Testaments von László Ravasz und seine neutestamentlichen Erklärungen
L'exigence de la communauté chrétienne et le haut standard du pasteur protestant. La traduction du Nouveau Testament et les commentaires de László Ravasz..... 30

THEOLOGIA SYSTEMATICA

- István Debreczeni: *Ruling As Stewardship. An Ecotheological Approach to the Relationship between Humanity and the Created World*
Herrschaft als Verwaltung. Ökotheologische Betrachtung des Verhältnisses der Menschheit mit der geschaffenen Welt
La domination comme administration. La relation entre l'humanité et la création dans le contexte éco-théologique 55

VARIA

- Norbert Nagy: *The Death of the Metaphor*
Der Tod der Metaphore
La mort de la Métaphore 76

Bibliopolium

- Lóránd Ilkei: *McDonald, Grantley: Biblical Criticism in Early Modern Europe: Erasmus, the Johannine Comma and Trinitarian Debate* 83

- Árpád Kulcsár – József Pálfi: *Botond Gaál: The System of Christian Doctrine. The Historical and Theoretical Foundations of Reformed Dogmatics*
Botond Gaál: Das System der Christenlehre. Die geschichtlichen und theoretischen Grundzüge der reformierten Dogmatik
Botond Gaál: Système de l'enseignement chrétienne. Les fondements historiques et théoriques de la dogmatique réformée 90

- Korinna Zamfir: *Oda Wischmeyer (Hrsg.): Handbuch der Bibelhermeneutiken. Von Origenes bis zur Gegenwart. Hungarian translation – Ungarische Übersetzung – Traduction hongroise* 94

- Zoltán Adorjáni: *Closing Words during the Book Presentation of Oda Wischmeyer (Hrsg.): Handbuch der Bibelhermeneutiken. Von Origenes bis zur Gegenwart.*
Schlusswort bei der Vorstellung des ins Ungarische übersetzten hermeneutischen Handbuches redaktiert von Oda Wischmeyer
Discours de clôture à l'occasion de la présentation de l'édition hongroise du manuel herméneutique édité par Oda Wischmeyer 97

- Sándor Kovács: *György Gaál: The Gyergyais at the Service of the City, Church and Science. Three Centuries of a Unitarian Family in Transylvania*
György Gaál: Die Familie Gyergyai im Dienste der Stadt, der Kirche und der Wissenschaft. Drei Jahrhunderte einer unitarischen Familie in Siebenbürgen
György Gaal: La famille Gyergyai au service de la ville, de l'église et de la science. Les trois siècle d'une famille unitarienne de Transylvanie 99

Novum

- Szabolcs Ferencz Kató: *Open Days at the Protestant Theological Institute of Cluj-Napoca*
Offener Tag im Klausenburger Protestantisch-Theologischen Institut
Programme ouvert à l'Institut Protestant de Théologie de Cluj 102